

Oslo 9.10.2020

NOU 2020:5 Likhet for loven – Høring

Voksne for Barn mener

- Vi beklager at utvalget ikke har kommet med forslag til hvordan et landsdekkende rettshjelptiltak til barn og unge under 18 år kan utformes. Vi ber regjeringen om at dette utredes i samarbeid med brukerorganisasjoner.
  - Vi ber om at en fremtidig utredning om landsdekkende rettshjelptiltak for barn og unge inneholder forslag til en lov om gratis rettshjelp til barn og unge. Loven må utformes på en brukervennlig måte.
  - Dagens regelverk og praksis for høring av barn er fragmentert. Vi støtter en nærmere utredning om høring av barn på ulike fagfelt, med oppmerksomhet særlig om hvordan høringen bør gjennomføres, om betydningen og virkningen av at barn høres flere ganger, hvordan barnets uttalelse skal sikres og hvilken kompetanse som trengs for å høre barn på en god måte.
-

Innledning

Voksne for Barn er en ideell medlemsorganisasjon som særlig arbeider med utfordringene knyttet til barns psykiske helse og oppvekstvilkår. Et av våre mål er å bidra til å hindre utenforskap og utjevne sosiale ulikheter både i barndommen og i et livsløp.

NOU 2020:5 omhandler forslag til lov om støtte til rettshjelp. Våre innspill til høringen er knyttet til hvordan utvalgets forslag kan bedre livsvilkårene til barn og unge som har behov for samfunnet støtte til rettshjelp.

Generelle merknader

Organisasjonen har ikke spesialkompetanse til å vurdere alle konsekvenser at utvalgets juridiske forslag, og våre innspill er derfor delvis av overordnet karakter. Det viktigste for Voksne for Barn er ikke hvordan rettshjelpen til barn og unge organiseres, men at organiseringen ivaretar barn og unges behov for rettshjelp.

Vi beklager at utvalget ikke har hatt medlemmer som representerer brukere, f.eks. unge voksne med erfaringer fra barnevernet, foreldre til barnevernvernsbarn eller andre relevante organisasjoner. Det kommer frem at utvalget har hatt møter med Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon og

barneombudet. Barneombudet har i brev til utvalget pekt på at rettshjelpbehovet til barn stort sett er udekket.

Retts hjelp til barn og unge under 18 år

Innstillingen har et eget kapittel om retts hjelp til barn, og peker på særlige problemer som gjør seg gjeldende når det gjelder barns retts hjelpbehov. Utvalget slutter seg til anbefalingen fra Særdomstolsutvalget om en nærmere utredning om høring av barn. Som en del av en slik utredning kan det blant annet være naturlig å drøfte hvorvidt det skal opprettes et spesielt og landsdekkende retts hjelptiltak for barn. Voksne for Barn beklager at utvalget ikke har kommet med forslag til hvordan et landsdekkende retts hjelptiltak til barn og unge under 18 år kan utformes. Vi ber derfor regjeringen om at dette utredes i samarbeid med brukerorganisasjoner. Utvalget peker på at det er lite forskning om retts hjelp til barn. En fremtidig utredning bør komme med forslag til organisering av denne type forskning.

Utvalget legger frem et lovutkast til Lov om støtte til retts hjelp (retts hjelploven). Vi foreslår at det kommer frem av lovutkastets § 1 *Lovens formål* at loven ikke gjelder støtte til retts hjelp for personer under 18 år. Vi ber om at en fremtidig utredning om landsdekkende retts hjelptiltak for barn også inneholder forslag til en lov om gratis retts hjelp til barn og unge under 18 år. Loven må utformes på en brukervennlig måte.

Høring av barn og unge

Dagens regelverk og praksis for høring av barn og unge er fragmentert. En rekke områder som barnevern, rettsprosesser, barnefordeling, skole, helse og utlendingsmyndigheter, har egne regelverk. Voksne for Barn har tidligere støttet forslaget fra Særlovutvalget som allerede i 2017 foreslo at det foretas en nærmere utredning om høring av barn på ulike fagfelt, med oppmerksomhet særlig om hvordan høringen bør gjennomføres, om betydningen og virkningen av at barn høres flere ganger, hvordan barnets uttalelse skal sikres og hvilken kompetanse som trengs for å høre barn på en god måte. En del problemstillinger er felles, uavhengig av hvilket fagfelt det dreier seg om.

Barnelovutvalget som skal gjennomgå barneloven og barns rettigheter, i lys av blant annet menneskerettighetene, skal legge frem sin innstilling senere i år. Utvalget skal bl.a. foreta en samlet gjennomgang av aldersgrenser og barnets rett til medvirkning, selvbestemmelse og til å bli hørt etter både barneloven og andre lover hvor dette er sentralt for å sikre barnets rettigheter. Det er naturlig at anbefalingene fra Barnelovutvalget og en utredning om høring av barn og unge sees i sammenheng.

Med vennlig hilsen

Signe Horn

Generalsekretær

Grete Gjertsen

Barnepolitisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

